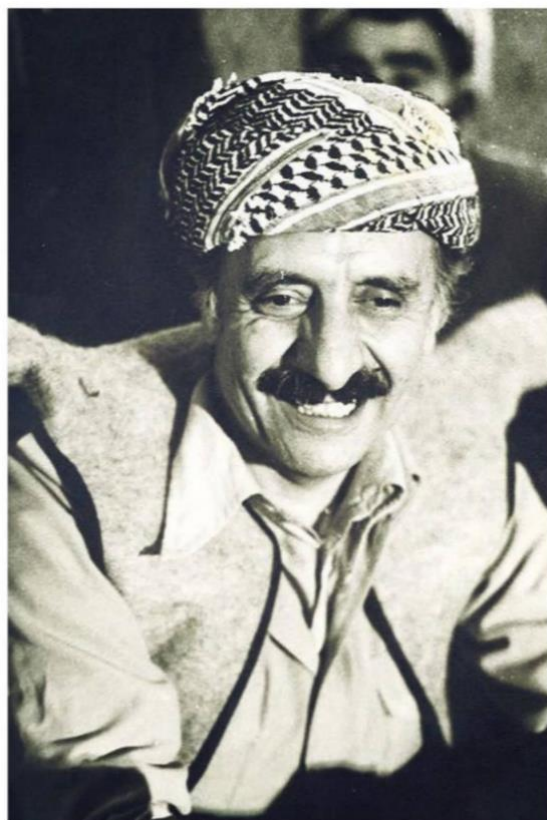

مہرج نییہ گہورہترین سہر کردہ نہو کہسہ بیت کہ گہورہترین کاری کردوہ.
گہورہترین سہر کردہ نہو کہسہیہ کہ والہ مرقہکان دکات کاری گہورہ بکهن.

نوسین: شافق مہتین

دیزاین و پیداچوونہوہ: نگین رۆژہلالت

پیشکش به رۆجی مهزنی سه کردهی کورد و حیزبی دیموکرات ؛ دوکتور قاسملووی هه زمان

سه کرده بوون کارامهییهکی به دهست هینراو و فیربووه نهک تایبه تمه ندیهکی سروشتی. پیم وایه نهوهی سه رۆک و سه کرده له به کتر جیا ده کاتمه، رهفتار مکانیانه. ده کریت ههلسوکهوتی به رپه به ریک سه رۆک ناسا یا سه کرده ناسا بیت و خالی گرنه که هیه که هیچ که سیک به ره هایی سه رۆکی ریکخراو و سه کردهی ریکخراو نییه. به لکو هه که سیک له یهک کاتدا شوینهواری هه ر دوو جوړی رهفتار له بوونی خویدا ههیه؛ نیستا له حاله تیکدا رهفتاری سه کرده له ههلسوکهوتی سه رۆک بالاتره و له حاله تیکی دیکه شدا پنچهوانه که یه.

نه سه کرده بوون به تهووتهی باش و گه رهنیه، نه سه رۆک بوون به مه رچی خراپ و هۆکاری شکست دیت ، به لکو کاریگه ری هه ر به کیک له م دووانه بهنده به مه رچه کانه وه.

هه رچه نه پینشیا ر ده کریت بو به رپه به ران له ژینگه ئالوز و گوړاوه که ی نه مه ر ودا و به ئامانجی باشتر کردنی ناستی پنگه یشتنی سه رمایه ی مرویی، پنیسته خو یان له ههلسوکهوتی سه رۆک به دوو ر بگرن و رهفتار مکانی سه کرده و هه ر بگرن و به هیزیا ن بکهن.

بابه ته‌کان:

- ژياننامه‌ی دوکتور قاسملو؛
- سرکردایه‌تی چیه؟
- پینج تاییه‌تمه‌ندی گاریگه‌ری دوکتور قاسملو و هک سه‌کرده‌یه‌کی متمان‌ه‌پیکراو؛
- بهشی یه‌که‌م: ۴۶ خال له روانگه‌ی پسیوران و شاره‌زایانی بواری سه‌کرده‌ایه‌تی له‌خۆده‌گریت.
- له بهشی دووه‌مدا: ۷۰ تاییه‌تمه‌ندی جیاواز له ره‌فتاری سه‌کرده و سه‌رۆکه‌کان خراوته‌پروو.
- بهشی سێیه‌م 48: تاییه‌تمه‌ندی سه‌کرده‌ی کاریگه‌ر له‌خۆده‌گریت.
- چهند و ته‌یه‌ک له قسه به‌نرخه‌کانی دوکتور قاسملو
- پئویستی نیلانی کوره‌ی خهبات له یادی تیرۆری د. قاسملو دا

• ژياننامه‌ی دوکتور قاسملو

کورتته ژياننامه‌ییکې د قاسملووی شه‌هید؛

عبدالرحمان قاسملو له شه‌و زستان (شه‌وی یلدا) ی سالی ۱۳۰۹ ی هتاوی ریکه‌وتی ۲۲ ی دیسامبری سالی ۱۹۳۰ زاینی‌دا له شاری ورمی له بنه‌مال‌یه‌کی خاومن ملکي دست رویش‌تو‌دا له دایک بو. خویندنی سه‌ره‌تاییو ناوه‌ندی، پيشان له ورمی و دوايه له تاران ته‌او‌کرد.

هيشتا زور منداً بو که له‌گه‌ل مه‌سه‌له سياسي‌یه‌کان ناشنا بو و بیرو باوه‌ری نازادخو‌ازانه له می‌شکی‌دا جوو‌لا. بو‌خوی له‌م باره‌یوه له کتیبی، “چل سال خبات له پیناوی نازادی” دا پاش باسی سه‌فم‌ری ۳۰ کس له کورده‌کان بو باکو له سه‌ر بانگه‌پيشتنی ده‌ولتی شو‌وه‌ی، دهنو‌وسی: “هه‌ر چه‌ند نه‌و کاته من ته‌سه‌نم یازده سال بو، به‌لام وک زور منداً نه‌و سه‌ر ده‌مه سیاست سه‌رنجی راکیشا بو”. بام یه‌کیک له نه‌ندامانی نه‌و هه‌ینه‌ته بو، زور باشم له بیره که له باکو هاتوه چه‌ندین تاقه‌ندی له‌گه‌ل خوی هینابوو، تا پریکی باشیشی پی بو. وادیاره سوویتی‌یه‌کان قه‌ندو تفه‌نگو شتی دیکه‌یان به دیاری دابوو به هه‌مو نه‌ندامانی هه‌ینه‌ت. قه‌ند به تاییه‌تی زور به نرخ بو، چونکه نه‌و کاته له نیران زور کهم و گران بو. من نه‌و کارم زور پی سه‌یر بو، چونکه له مالی نی‌مه براکانم و ناموزاکانم که له من گه‌وره‌تر بوون، باسی نه‌وه‌یان ده‌کرد که‌بابم له‌گه‌ل چه‌ند که‌سی دیکه چوون بو باکو حه‌قو نازادی کوردان داوا بکن. بو‌یه راستو ره‌وان له بام پرسى: نه‌دی مافی کوردان چی لئ هات؟ (چل سال خبات له پیناوی نازادی، چاپی دو‌هه‌م، ۱۳۶۷ لاپه‌ری ۶۲-۶۱)

عبدالرحمان قاسملو سالی ۱۳۲۴ تیکوشانی سیاسی خوی به دامه‌زاندنی یه‌کیه‌تیی لاوانی دیموکرات له شاری ورمی دست پی کرد. سالی ۱۳۲۵ کوماری کوردستان له مه‌هاباد رو‌خا. به دواى نه‌و دا نه‌ویش بو خویندن چوه تاران. سالی ۱۳۲۷ بو دریزه پیدانی خویندن چوو بو پاریس پایته‌ختی فه‌رانسه. گه‌یشتنی به پاریس هاوکات بو له‌گه‌ل ته‌فه کردن له شا له زانستگه‌ی تاران (۲۵ ی ریبه‌ندانی ۱۳۲۷) که بو به هوی له نیو چوونی نازادی‌یه دیموکراتی‌یه‌کان له سه‌رانسه‌ری نیران‌دا. یه‌و بو‌نه‌یوه کوبو‌ونه‌یه‌کی به‌رینی خویندکاره نیرانی‌یه‌کان له پاریس پیک هات که له‌وئ دا عبدالرحمان قاسملو به دریزی له دژی شو ریژیمه‌کی قسه‌ی کرد له ناکام دا خویندکاران په‌یامیکی نی‌عتران بیان بو حه‌مه ره‌زا شا نارد. نه‌م کاره بو به هوی فشاری بالیوزخانه‌ی نیران له پاریس، ته‌نانه‌ت حکومه‌تی فه‌رانسه بو سه‌ر قاسملو. سه‌ر نه‌نجام ناچار بو پاریس به جی به‌ئلی و وک یه‌که‌م بو‌روسیه‌ی نیرانیی، “یه‌کیه‌تیی نی‌ونه‌ته‌وه‌یی خویندکاران” چوو بو پراگ پیته‌ختی چیکوسل‌و‌واکی. هه‌ر له‌و ماوه‌یه‌دا که له فه‌رانسه بو، به هاوکاریی چه‌ند خویندکاری دیکه‌ی کورد “کومه‌له‌ی خویندکارانی کورد له نوروپا” بیان دامه‌زاند.

له‌و ماوه‌یه‌دا که له پراگ خه‌ریکی خویندن بو له تیکوشانی یه‌کیه‌تیی نی‌ونه‌ته‌وه‌یی خویندکارانیش‌دا به‌شدار بو. سالی ۱۳۳۰ به نوینه‌رایه‌تیی خویندکارانی نیران له دو‌هه‌م کوبو‌ونه‌ی نه‌م ری‌خ‌راوه‌دا که له شاری پراگ گیرا، به‌شدار بو. هه‌ر له‌و ماوه‌یه‌دا وک نوینه‌ری نیران له زور کوبو‌ونه‌وه‌و کونفرانسی فیدراسیونی جیهانیی لاوان‌دا له شاری بو‌وداپنست پیته‌ختی مه‌جارستان به‌شدار بو.

سالی ۱۳۳۱ له سه‌رده‌می حکومه‌تی میلیی دوکتور موسه‌دیک‌دا عبدالرحمان قاسملو پاش نه‌وه‌ی له زانستگه‌ی پراگ‌دا لیسانسی زانسته کومه‌لایه‌تی و سیاسی‌یه‌کانی وهرگرت گه‌راه‌وه نیران. نه‌و کاته له نیوان حیزی دیموکراتی کوردستانی نیران و حیزی تو‌وده‌ی نیران دا یه‌کیه‌تیی ته‌شکيلاتی هه‌بوو. قاسملو پاش شه‌ش مانگ تیکوشان له‌تاران هاتوه مه‌هابادو له‌وئ به‌ر په‌رسایه‌تیی کاری حیزی به‌نه‌ستو گرت.

پاش كوديتاي شومى ۲۸ گەلۈيۈزى ۱۳۳۲ ناچار بوو بە تەواى خۆى بشاريتەمو بە نەينى لە تاران و لە كوردستان خەرىكى كارى حيزبى بى. لەو ماوەدا ئەبدولرحمان قاسملو سەرپەرستى رۆژنامەى "كوردستان" ئۆرگانى كۆمىتەى ناوەندىيى حيزبى بە ئەستووه بوو كە تەنيا پىنج ژمارەى بە نەينى لى دەرچوو. ھەر لەو ماوەمەش دا بوو كە كۆمىتەى سەرئانسەرى بۇ كاروبارى حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئىران بە بەرپرسايەتتى ئەو پىنگ ھات.

ئەبدولرحمان قاسملو پاش پىنج سالى تىكۆشانى سىياسى لە ئىران و بەتايەتتى لە كوردستان، سالى ۱۳۳۶ جارىكى دىكە چۆو چىكوسلۆواكى، سالى ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) پاش سەرکەوتتى شۆرشى عىراق و بووژانەوى بزوتتەوى كورد لە كوردستانى عىراق قاسملو لەگەل چەند ئەندامى مەسئولى دىكەى حيزبى ھەلئان دا لە رىگای عىراقەو رىكخراومەكانى حيزبى زىندوو بکەنەو. بەلام بە ھۆى كارشكىنەى ھىندىك لە بەرپەرسەرانى پارتى ديموكراتى كوردستانى عىراق لەو كارەدا سەرئەكەوتن. سالى ۱۳۳۹ ئەبدولرحمان قاسملو بە دەستوورى دەولەتتى عىراق لەو ولاتە دەرکراو گەرپەسەرى بۇ پراگ.

سالى ۱۳۴۱ (۱۹۶۲) قاسملو لەزانستگەى پراگ دوكتوراى زانستى ئابورىيى وەرگرتو ھەتا سالى ۱۳۴۹ لە زانستگەى پراگ دەرسى، ئابورىيى سەرمايەدارى و ئابورىيى سۆسپالىستى و تىئورىيى ھەلئان ئابورىيى "ى گوتەو. لەو ماوەدا دوكتور قاسملو چەندىن كىتەب و ناملىكەى لە سەر گىرو گرتە ئابورىيى و كۆمەلەيتى و سىياسىيەكان نووسى كە لە ھەموويان بە ناوبانگەر كىتەبى، كوردستان و كورد" ئەم كىتەبە لە جىدا بە زمانى چىكى نووسراو، تا ئىستا بە زمانەكانى ئىنگلىسى، سلۆواكى، لەھىستانى، عەرەبى و كوردى و فارسى ھىندى و چەند بەشيشى بە فەرانسەى چاپ و بلو كراو ھەتەو. دوكتور قاسملو زمانەكانى كوردى، فارسى، توركى، عەرەبى، فەرانسە، ئىنگلىسى، چىكى و روسى بە باشى دەزانى بە زۆر زمانى دىكەش وەك ئەلمانى و زمانەكانى سلاو تا رادەيەك ئاشنا بوو. سالى ۱۳۴۹ پاش دەرچوونى بەياننامەى ۱۱ مارسو رىككەوتتى ئىوان رىبەرپەسەرى بزوتتەوى كورد لەكوردستانى عىراق و دەولەتتى ئەو ولاتە ئىمكانى تىكۆشانى سىياسى لەكوردستانى ئىران زياتر بوو. لەو كاتەدا دوكتور قاسملو لە ئوروپا گەرپەسەرى بە ھاوكارىيى چەند كەس لە يارانى نىزىكى ئەركى زىندوو كەردنەوى رىكخراومەكانى حيزبى ديموكراتى بەئەستو گرت. لە كۆنفرانسى سىنەمى حيزبەدا كە مانگى جۆرەدانى سالى ۱۳۵۰ گىرا، دوكتور قاسملو بە ئەندامى كۆمىتەى ناوەندى و پاشان بە سكرتەرى گشتىيى حيزبى ديموكراتى كوردستان ھەل بۆرەراو لەو كاتەو لە ھەموو كۆنگرەكانى حيزبى دا وەك سكرتەرى گشتى ھەل بۆرەپەسەرى. بەم جۆرە بۇ ماوەى ھەژدە سالى وەك رىبەرپەسەرى كارزانو شارەزا لە پلەى يەكەمى مەسئولىيەتەدا كاروبارى حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئىرانى لە يەكەنگ لە سەختتەرىن قوناخەكانى خەباتى ئەم حيزبەدا بەرپەسەرى.

مامۇستاي رىبەرپەسەرى قاسملو رۆژى ۲۲ى پووشپەرى سالى ۱۳۶۸ (۱۳ى ژوئەى ۱۹۸۹) لە كاتەدا بۇ دۆزىنەوى رىگای چارەسەرى ئاشتىخوازانەى مەسەلەى كورد لە ئىراندا لەگەل چەند نوينەرى حكومەتى كۆمارى ئىسلامى لە ويەن لە سەر مىزى و توويز دانىشتبوو لەگەل ھاوړپەسەرى تىكۆشەر كاك عبدالله قادرى نازەر ئەندامى كۆمىتەى ناوەندى و نوينەرى حيزب لە ئوروپا بە دەستى بە ناو نوينەرانى دەولەت بۇ وتوويزى ئاشتى، شەھىد كرا. لەو تىرورە ناجوانمىرانەىدا دوكتور فازل رەسوول كوردى عىراقىيى مامۇستاي زانستگە لەويەنەش ھەر بە دەستى ئەو تىرورىستانە شەھىد بوو.

سەرکردایهتی چیه؟

به وشهیهکی ساده، سەرکردایهتی واته کاریگهری له سهر ئهوانی تر، کاریگهری له سهر دلایان و هاوڕاگردنی ئهوان له گهڵ خۆت . کهواته تو کاتیک سهرکردایهتی دهکهیت که ئهوانی تر به ئارزووی خویان شوینت بکهمن نهک له پرووی ناچاری. بۆیه ئوخمه سهر مکیهکهی نهم بیناسهیه کاریگهریه له دلی ئهوانی دیکهدا . واته ئهوانی تر ههزریان له سهرکردایهتی تویه ، له بهر ئهوهی قیولیان کردوه، شوینت بکهمن . ئهوان ئیلهامت لی وهرگر دهگرن و پینیان وایه دهتوانیت له ئارزوومکانیان نزیکیان بکهیهوه .

پینچ "تایبهتمهندی کاریگهری "دوکتور قاسملوو وهک سهرکردهیهکی متمانهپیکراو ؛

دروستکردنی متمانه نیشاندهریکی زۆر گرنگه که ههر کهستیک بیهوینت ببینته سهرکردهیهکی ریکخراوهیی سهرکهوتوو دهبیئت بیکات و بنیاتی بنیئت . بنهمای ههر پهیوهندییهکی کاریگهر له نیوان سهرکرده و ئهندامان یان له نیوان هاوکارانی ریکخراویکدا ههستکردنه به متمانه .
متمانه شتیک نییه که سروشتی و بۆماوهیی بیئت، بهلکو بابتهیکه به کردار و رهفتاری ئهزینی و به بهردهوام بوون له بیرکردنهوه و ئهنجامدانی کردیهی ئهزینی له ئاستی ریکخراویکدا سهرههلهدات و گهشه دهکات .

له کاتیکدا که چهندین رینگه و شیواز هیه بۆ بوون به سهرکردهیهکی ریکخراوهیی جیی متمانه، بهلام زۆربهیان تایبهتمهندی و خسلتهی هاوبهشیان هیه که به "5C" ناسراون .

دوکتور قاسملوو وهک سهرکردهیهکی متمانهبهخۆ ههولێ بێ ووچانی دهدا که ئهم خسلت و تایبهتمهندیان له ناو حیزیدا له رینگای ئاکار و رهوشتی خۆی وهک پرنسیپیک بکاته بنهما و پرستیژی تاکی دیموکرات .

1. پابهندبوون Commitment

سهرکردهی ریکخراوهیی پابهند کهستیکه که بۆ نامانجی دیاریکراو ، دیدگای ستراتیژیک و جیههچیکردنی داسۆز بیئت و سهرهراي شکستهکان خۆر اگر دهبیئت . کاتیک سهرکردهیهکی ریکخراوهیی پابهند دهبیئت، به ئامادهبوونی کاریگهر و کردوه ئهزینییهکانی خۆی چالاکانه مامهله دهکات بهر مو بهدهستهینانی متمانه و هۆگری کهسانی دهوروبهری .
پابهندبوون، وهک گرنگترین سیفهنی کهسایهتی سهرکردهیهکی ریکخراوهیی، وهک یهکهم فاکتهری کاریگهر له دروستکردنی متمانهدا ، ناسراوه .

2. پهیوهندی Communicatin

سهرکردهیهکی ریکخراوهیی متمانهپیکراو پهیوهندی کاریگهرانهی له گهڵ ئهو کهسانهدا دهکات که شوینکهوتوی دهبن . وریایه که خۆی به وهسوهمهی پر سه روژانهکانهوه نهگریت و خۆی له پشتگوێخستنی پهیوهندییه کاریگهر مکان بهدوور دهگریت .
تهنانهت سهرکردهیهکی ریکخراوهیی جیی متمانه ئامادهیه له بهشینیک له بهر پر سهکان که روژانه دهیانینیئت ، لابادات و کاتیک زیاتر له گهڵ شوینکهوتوو مکانیدا به سهر بیات و بهشیویهکی کاریگهر پهیوهندییهکی مانادار له گهڵ شوینکهوتوو مکانی یان کهسانی ناو ریکخراوهکییدا بکات . ئهنجامی ئهم رهفتاره وایان لێدهکات وهک کهستیک متمانهپیکراو سهیری بکهمن که گرنگی پنیوستیان پندهدات و بههای بهشداریکردنیان دهدات .

۳. به‌زه‌یی Compassion

سه‌ر کر ده‌یه‌کی متمان‌ه‌پیکراوی ری‌کخراو‌یهی نهدامانی تیم و ری‌کخراو‌مه‌کی به‌باشی ده‌ناسیت و گوئی له‌ نیگه‌رانیه‌کانه‌یان ده‌گریت و به‌شئوه‌یه‌کی ماندار به‌زه‌یی و وه‌لامدانوه‌ی گونجاو له‌ هه‌موو قوناه‌کانه‌ی کیشه‌که‌دا ده‌دات . نهمه‌ش به‌و مانایه‌ نییه‌ که‌ کود کراون . سه‌ر کر ده‌یه‌کی ری‌کخراو‌یهی متمان‌ه‌پیکراو، که‌ ده‌زانتیت به‌ هیچ شئوه‌یه‌ک که‌س کامل نییه‌ و نه‌گه‌ری هه‌له‌کردن له‌ هه‌موو که‌س هه‌یه، چاوهرئی نه‌وه‌ ده‌کات نهدامانی تیم‌که‌ی نه‌رک و به‌ر پرسیارتی و نه‌رکه‌کانیان به‌ شئوه‌یه‌کی پیشه‌یی و له‌بهرده‌م نه‌وه‌ سه‌ختیانه‌ی که‌ نه‌وه‌ نهدامانی که‌ توشی ده‌بن له‌ جینه‌جیکردنی خویان به‌ر پرسیار بزانه‌ که‌ که‌س‌یک گرنه‌گیان پنده‌دات و نه‌دای کارکردنیان ده‌بینیت . به‌شئوه‌یه‌کی ناسایی سه‌ر کر ده‌یه‌کی ری‌کخراو‌یهی گه‌وره‌ و متمان‌ه‌پیکراو پشتگیری له‌ نه‌دای هه‌ر نهدام‌یه‌کی تیم‌که‌ی ده‌کات .

۴. یه‌که‌دنگی consistency

سه‌فامگیری به‌مانای گشتی وشه‌یی له‌ هه‌موو بو‌ار مکانه‌دا له‌ سه‌ر مکینترین تاییه‌تمه‌ندییه‌ که‌سایه‌تیه‌کانه‌ی سه‌ر کر ده‌یه‌کی ری‌کخراو‌یه‌ی هه‌یه‌ . سه‌ر کر ده‌یه‌کی ری‌کخراو‌یه‌ی جیی متمان‌ه‌ ته‌نانه‌ت له‌ ژیر ناگریشدا یه‌کپارچه‌یی ره‌فتاری خوی ده‌پاریزیت . له‌ دۆخیکی وادا نهدامه‌کانه‌ی به‌ بو‌چوونی نایاب و به‌ ره‌چاوکردنی چوارچوه‌ یاساییه‌کان لئی نزیکتر ده‌بنه‌وه‌ و له‌ به‌رده‌م رابهری ری‌کخراو‌یه‌ییدا، به‌ پاراستنی چاوهروانیه‌ به‌رده‌وامه‌کان و کاردانه‌وه‌ی یه‌که‌گرتوو و دور له‌ هه‌ستی ره‌فتاری به‌ر مو بنیانتانی متمان‌ه‌ به‌ تیم‌که‌ی مامه‌له‌ ده‌کات .

۵. لیه‌تاه‌وویی Competency

سه‌ر کر ده‌یه‌کی گه‌وره‌ی ری‌کخراو‌یه‌ی زوره‌یه‌ی کاته‌کانه‌ی بو‌ تیگه‌یشتن و شیکردنه‌وه‌ی بابه‌ته‌کانه‌ی بو‌ار مه‌کی به‌سه‌ر ده‌بات، به‌گویره‌ی نه‌وه‌ کاته‌ مامه‌له‌ ده‌کات بو‌ باشته‌کردن و فراوانکردنی توانا‌کانه‌ی و به‌ر ده‌وام فیرده‌بیت و له‌ هیچ قوناه‌یکدا واخوی نیشان نادات که‌ شاره‌زایه‌ له‌ هه‌موو شتیکدا و به‌ پیچه‌وانه‌وه‌ به‌ شئوه‌یه‌ک مامه‌له‌ ده‌کات که‌ که‌سانی دیکه‌ بزانه‌ که‌ که‌سانی لیه‌تاه‌وو و پر زانیاری و نه‌زمون له‌ دوروبه‌ریدا هه‌ن و سه‌رکرده‌ی ری‌کخراو‌یه‌ی، متمان‌ه‌ی به‌ شاره‌زایی و زانیاری و نه‌زمونی نه‌وان هه‌یه‌ و هه‌روه‌ها راشکاوانه‌ و راستگو و شه‌فاهه‌ له‌ کارمکانیدا، متمان‌ه‌یان پتی هه‌یه‌ .

* سه‌رکرده‌یه‌تی له‌ روانه‌گیه‌ی پسپوران و شاره‌زایی بو‌اری سه‌رکرده‌یه‌تی

سه‌ر کر ده‌کان پیوه‌سته‌ ری‌گایه‌ک بدۆز نه‌وه‌ بو‌ نه‌وه‌ی بیروه‌کی قوولتر و وروژینه‌ری و هه‌ک ریزگرتن، راستگوویی، خوشه‌ویستی، دادپه‌روه‌ری و جوانی بجه‌نه‌ ناو چالاکییه‌کانه‌وه‌ .(گاری هامیل)

سه‌ر کر ده‌یه‌تی واته‌ کوکر دنه‌وه‌ی خه‌لک بو‌ نامانه‌جیکی هاوبه‌ش و دارشتنی پلانتیک بو‌ گه‌یشتن به‌و نامانه‌جه‌ و مانه‌وه‌ له‌سه‌ری تا گه‌یشتن به‌ نامانه‌جه‌ .(ویلیام ج.کلینتون)

نه‌گه‌ر کردارمه‌کانت ئیله‌مامه‌بخشن بو‌ نه‌وانی تر بو‌ نه‌وه‌ی زیاتر خه‌ون ببینن و زیاتر فیربن و زیاتر هه‌ول‌بدن و باشته‌ر بن، نه‌وا تو سه‌ر کر ده‌ی .(جان کانسکی ئادامز)

ته‌حه‌دای سه‌ر کر ده‌یه‌تی نه‌وه‌یه‌ که‌ به‌هیز بیت به‌لام خوبه‌زلزان نه‌بیت .میهره‌بان به‌ به‌لام لاواز نه‌بیت؛ له‌خوبردوو به‌ به‌لام ترسنوک نه‌بی .(جیم ران)

سەرکردەیهکی راستەقینە متمانەیی مانەوای هەمیه، بویری بریاردانی سەخت و بەزەیی بۆ گوێگرتن لە پێداووستییەکانی ئەوانی تر هەمیه. ئەو رێبەرێکی خۆسەپپین نیه، بەلکو تاییەتمەندی کارەکانی و دڵسۆزی نیازەکانی دەیکاتە سەرکرده. (داگلاس ماک نارسەر)

سەرکردەکان نەك بەهۆی دەسەلاتی خۆیانەوه گەورە دەبن، بەلکو بەهۆی توانای بەهێزکردنی ئەوانی دیکەوه گەشە دەکەن و گەورە دەبن. (جۆن ماکسۆل)

بەكەم بەرپرسانی سەرکرده پێناسەکردنی واقعە؛ دوا بەرپرسانی ئەو سوپاسگوزارییه. لە نیوان ئەم دووانەدا سەرکرده خزمەتکارە. (ماکس دی پیری)

سەرکردایەتی واتە باشترکردنی ئەوانی تر لە نەنجامی بوونی تو و دڵنیابوون لە بەردەوامی ئەم کاریگەرییه لە غیابی تو. (شیریل سەنیرگ)

کاتیك لەگەڵ بەرپرسان قسە دەكەم، هەست دەكەم كە ئەوان گرنگن. بەلام کاتیك لەگەڵ سەرکردەکان قسە دەكەم هەست بە گرنی خۆم دەكەم. (ئەلیكساندەر دان هێگەر)

بەهای سەرکردەیهکی راستەقینە، نەك بەو کارەي كە دەیکات؛ بەلکو بەو شتانه دەپۆریت كە بە هاندانی ئەوانی تر چی بەدەست دەهێنیت. (سیمۆن سینگ)

سەرکردەکان بەزۆری شتە سەختەکان بەلام راستەکان هەلدەبژێرن؛ نەك کاری سادە و شتەگەلێکی هەلە. (ئەدوین وودوارد)

سەرکرده گەورەکان نایانەوێت کۆنترۆل بکەن؛ بەلکو ئارەزووی خزمەتکردنیان هەمیه. (مایلز مۆنرۆ)

کەسێك كە فیری گوێرايەلی ئەبووینت، ناتوانیت فەرماندە و سەرکردەیهکی باش بنیت. (نەرسۆ)

بەیی سەرکردەیهکی بەهیزی دوورنوار، هیچ سترا تیزیک بە شێوەیهکی کارا جێبەجێ ناکریت. (رۆبیرت ئیس کاپلان)

سەرکردەکان لە رێگەي راستگویی و شەفافیەت و متمانەپێکراوییهوه متمانە دروست دەکەن. (جاک ویلچ)

رەشبین گلهیی لە با دەکات، گەشبین پێشبینی دەکات با ئاراستە بگۆریت، بەلام سەرکرده بادەوان رێکدەخات. (جۆن ماکسۆن)

راستگویی بەنرخترین و ریزدارترین تاییەتمەندی سەرکردهیه. هەمیشە وریابە لە قسەکان. (برایان تریسی)

سەرکردایەتی واتە چارەسەرکردنی کێشەکان. ئەو رۆژەي سەربازەکان کێشەکانیان بۆ تو ناهێنن، کۆتایی سەرکردایەتی تۆیه، لەوانەیه متمانەیان ئەمەوه لەوهی كە نایا دەتوانیت یارمەتیا بەهیت یان نا، یان لەوانەیه بەو نەنجامە گەشتین كە تو گرنگیان

پینادەبیت .هۆکارمەکی ھەر چیبەک بێت، شکستی سەرکردایەتیە. (کۆلین پاول)

گەشەکردن و گەشەپێدانی مەرفەکان گەورەترین داواکاری سەرکردایەتیە. (ھاروی ئیس قایر ستوونی)

سەرکردایەتی کاریگەر ئەو نەیبە بە باشی قسە بکەیت یان بەدڵ بێت ، سەرکردایەتی بە ئەنجام پێناسە دەکەیت نەک بە سیفەت. (بیتەر دروگەر)

سەرکردە راسەقینە خوازبیری کۆدەنگی نەیبە بەلکو دروستکەری کۆدەنگی و یەکدەنگیە. (مارتین لوتتیر کینگ)

سەرکردەکان دروست دەکەین نەک لەدایک دەبن .ئەوان لە ڕیگەیی کاری قورسەو بنیات دەنەین، ئەمەش ئەو نەرخەبە کە ھەموومان دەبیت بیدەین بۆ گەشتن بە ھەر نامانجیکی شایستە. (قینیز لومباردی)

سەرکردایەتی بریتەبە لە ھاوسۆزی: سەرکردایەتی بریتەبە لە توانای پەيوەندیکردن لەگەڵ مەرفەکان بە نامانجی ئیلهامبەخشین و بەھیزکردنی ژانیان. (نۆپرا وینفیری)

بەرئێوەبردن رازیکردنی خەلکە بۆ ئەوێ ئەو کارانە بکەن کە نایانەویت بیکەن .لە لایەکی ترەو سەرکردایەتی پالەنەرە بۆ ئەوێ خەلک ئەو کارانە بکەن کە ھەرگیز بیریان لەو نەدەکردەو بتوانن بیکەن. (ستیف جابس)

ھونەری سەرکردایەتی ئەوێ کە بلتیت نەخێر .چۆن زۆر ئاسانە بلتین بەلێ. (تونی بلنیر)

سەرکردە گەورەکان ۳ شتیان ھەبە: زانیی ناوہو، خەپالی ناوہو و ھیز . (نەمیت رای)

گوێگریکی باش بوون زۆر گرینگە بۆ ئەوێ سەرکردەبەکی باش بێت .پێویستە گوێ لەو کەسانە بگرن کە لە ھێلی پێشەوین. (ریچارد برانسون)

سەرکردە گەورەکان لە مەملانی ناترسن .مەملانیکان نەک ھەر سەرکردە گەورەکان لەناو نابەن بەلکو زیاتر وریایان دەکەن. (گیفت گوو گوو موونا)

سەرکردایەتی تەنھا بە مانای پێدانی وزە نەیبە؛ ھەر وھا بە واتای ئازادکردنی وزە ئێوانی تر دیت. (پۆل پولمان)

یەکەم نەکی سەرکردایەتی ئەوێ مەرفەکانی خۆشبویت و خۆشیان بویت .سەرکردایەتی بەبێ خۆشەویستی لە فریودان زیاتر ھێچی تر نەیبە. (ریک وارن)

کەسانیک (رێبەر انیک) کە بەراستی توانایان ھەبە پەرە بە کەسانی تر دەدەن و بەرھەمپێشیان دەبەن .ئەوانەیی بەراستی بەھیزن ئەوانی تر کۆدەکەنەوہ. (میشیل ئوباما)

سەرکردەبەکی باش ھانی خەلک دەدات مەتانەیان پێی ھەبیت .بەلام سەرکردەبەکی گەورە ئیلهام بەخشە بۆ خەلک بۆ ئەوێ مەتانە

به بهکتر بکمن. (نیلینور رۆز قیلت)

سەرکرده باشهکان بهرهم دروست دهکمن، سەرکرده گهورمکان کولتورمکان دروست دهکمن.
سەرکرده باشهکان ئهرك به نهجام دهگهیهن، سەرکرده گهورمکان مرؤف پهروه ده دهکمن.
سەرکرده باشهکان دیدگایان ههیه، سەرکرده گهورمکان به هایان ههیه.
سەرکرده باشهکان له شوینی کاردا نمونهن، سەرکرده گهورمکان له ژباندان نمونهن. (ئادهم گرانته)

یهکیک له تاقیکردنهو مکانی رییهرا بهتی ؛ توانای ناسینهوهی کیشهیهک پیش ئهوهی بیته قهیرانیکی چار سهرنه بوو. (ئارنۆلد گلاسو)

بهریوه بهر شتهکان به باشی نهجام دهوات، سەرکرده کارمکان دروست نهجام دهوات. (پیتیر دراکیر)

یهکهم لیهاتوویی سەرکرده دایهتی گوگرته، ئهوه کارامیی نییه، ئهوه یاسایه. ههموو ئهوهی پیوسته نهجام بدریت ئهوهیه تنها دم دابخزیت. (پیتیر دراکیر)

جیاوازی نیوان سەرکرده و شوینکهوتوو داهینانه. (ستیف جۆبس)

رییهری و فیروبوون ؛ پیکهوه گریدراون و ناتوانن لیک جیا بن. (جان نیف کهنیدی)

سەرکرده کهسێکه که خهک له دهووری بهکتر کۆدهکاتهوه. (جۆرج دلبو بوش)

سەرکرده بریتیه له توانای گۆرینی دیدگا بو واقیع. (وارن بینیس)

شوین کۆمهل مهکوه، با کۆمهل بهدوای تودا بگهڕی، سەرکردهکان بهم چهشنه. (مارگریت ناچس)

بهریوه بهر دهپرسیت چۆن و کهی کارهکه نهجام بدریت، بهلام سەرکرده ئهوهیه که دهلنیت پیوسته چی بکریت و بۆچی بکریت و چۆن بکریت؟ (وارن بینیس)

سەرکرده کاریکی دروست دکات کاتیک کهسیش چاودیزی ناکات. (جۆرج فان والینیرگ)

سەرکردهکان شوینکهوتوو دروست ناکه؛ سەرکردهی زیاتر دروست دهکمن. (برایان تریسی)

بهی دهستپیشخهری، سەرکردهکان ئهوه کریکارانن که له پۆستهکانی سەرکردهکانیدا دانراون. (رۆبیرت فۆستس بینت)

سەرکرده دایهتی بریتیه له بهدهستهینانی نهجام به شیوهیهک که ئیلهامبهخش بیت بو متمانه. (ستیفن کۆفی)

سەرۆك يا سەرکرده؛

سەرۆك ؛ خەلك تارانبار دەکات بۇ شىكستەکان.

سەرکرده ؛ قەرمبۇوى شىكستەکان دەکاتەمۇه.

سەرۆك ؛ تەنھا بەدوای قازانچدا دەگەرئیت

سەرکرده ؛ بىر لە گۇرانکاری دەکاتەمۇه.

سەرکرده ؛ داوای گۇئیرايملى كۇئیرانه دەکات.

سەرکرده ؛ بەدوای گۇئیرايملى پاک و بى پرسياردا ناگەرئیت.

سەرۆك ؛ نەجامەکان دەپئويت

سەرکرده ؛ سەرنجى لەسەر رینگا و چۇنيەتى بەدستەئینانى نەجامەکانه.

سەرۆك ؛ ئىستاتىك و وەستاوه

سەرکرده ؛ داھینەرە .

سەرۆك ؛ ستائىشى خۇى دەکات

سەرکرده ؛ ستائىشى رىكخراو دەکات.

سەرۆك ؛ گرنكى بە ژماره دەدات

سەرکرده ؛ گرنكى و سرنج بە تاکەکان دەدات.

سەرۆك ؛ به چاو و گۆیی داخراو ، تهنها ریساکان جیهجی دهکات
سەرکرده ؛ گرنگی به فلهسهفه و رۆحی ریساکان دهدات.

سەرۆك ؛ عهیب و لومه و سووکایهتی دهدۆزیتوه
سەرکرده ؛ خۆی له دۆزینوهی عهیب و جنیودان دهپاریزیت.

سەرۆك ؛ ترسناکه
سەرکرده ؛ نیلهام بهخشه بۆ متمانه و هماسهت.

سەرۆك ؛ هموو شتیک دهر اننیت لهسهه هموو بابتهکان قسه دهکات
سەرکرده ؛ پرسیار دهکات.

سەرۆك ؛ زۆر فسمیه
سەرکرده ؛ نیازپاکی نیشان بده.

سەرۆك ؛ دهلنیت من
سەرکرده ؛ دهلنیت نیمه

سەرۆك ؛ خهلك بۆ بهرژوهندی خۆی بهکاردههیننیت ،
سەرکرده ؛ مروفهکان پهر مپیدههات و پهرورهیان دهکات.

سەرۆك ؛ بهسهه ئهوانی تر دا زال دهبییت ،
سەرکرده ؛ هاوکاری و هاورنیهتی کهسانی تر دهکات.

سەرۆك ؛ داوای کاری قورس له کهسانی تر دهکات، خۆی بینهره.
سەرکرده ؛ نمونهپهکه، پیشهنگ و ئالاھهگرنیکه.

سەرۆك ؛ تهنها قسه دهکات
سەرکرده ؛ پهیوهندی دهکات.

سەرۆك ؛ فهرمان دهدات
سەرکرده ؛ رینگاکه نیشان دهدات.

سەرۆك ؛ سارد و بێ رۆحه،
سەرکرده ؛ میهرهبان و بهزهیداره.

سەرۆك ؛ دەست بەسەر سەرکەوتتەکاندا دەگریت بە ناوی خۆبەوه،
سەرکرده ؛ سەرکەوتن بە پی هەمووان دەزانیت.

سەرۆك ؛ بۆ پێشکەوتنی خۆی کەسانی تر دەکاتە قوربانی.
سەرکرده ؛ یارمەتی ئەوانی تر دەدات بۆ بەدەستەینانی سەرکەوتن.

سەرۆك وهك سەرچاوه/ژێدەر سەیری خەلك دەكات.
سەرکرده ؛ وهك مەزۆف سەیری مەزۆفەکان دەكات.

سەرۆك ؛ سەرنجی لەسەر ئەوێهه كه پێدەچیت له نێستادا راست بیت ،
سەرکرده ؛ بۆ هەمیشە سەرنجی لەسەر ئەوێهه كه بەردەوام راسته.

سەرۆك ؛ پرستیژ و متمانەیی له خەلك وەر دەگریت.
سەرکرده؛ باوەر و پرستیژ به خەلك دەدات .

سەرۆك ؛ دەست دەخاتە ناو وردەکاربێهکان
سەرکرده ؛ دەسەلات بە ئەندامانی دەدات.

سەرۆك ؛ چۆن کارەکان ئەنجام بدات
دەزانیت ،

سەرکرده ؛ فێری چۆنیەتی ئەنجامدانی کارمەت دەكات.

سەرۆك ؛ بێرکردنەوهی کورتخایەنی هەیه ،
سەرکرده ؛ بێرکردنەوهی درێژخایەنی هەیه.

سەرۆك ؛ فەرمان دەكات ،
سەرکرده ؛ هێقی و داواکاری دەكات .

سەرۆك دەلیت : برۆن

سەرکرده دەلیت : برۆین

سەرۆك ؛ بریار له سەرۆهه بۆ خوارۆهه دەدات ،
سەرکرده ؛ بۆ بەشداریکردن له بریاردان ،
ناسانکاری دەكات.

سەرۆك ؛ پێشوازی له سەقامگیری و بێدەنگی دەكات ،

سەرکرده؛ بهدوای گۆرانکاریدا دهگهریت .

سەرۆک ؛ دیاری ترست پێدهبهخشیت، بۆیه تو ئهوه دهئیت که ئهوه

چاوهڕێی بیستنی دهکات .

سەرکرده ؛ متمانەت پێدهبهخشیت، بۆیه تو ئهوه دهئیت که پێویسته ئهوه ببیستیت .

سەرۆک ؛ ئامانجی کورتخاینی ههیه ،

سەرکرده ؛ دیدگای دوورنۆینی ههیه.

سەرۆک ؛ خۆی له ناکۆکی دهپاریزیت ،

سەرکرده ؛ سود له مملانیکان وهردهگریت .

سەرۆک ؛ مەترسییهکان کهم دهکاتهوه.

سەرکرده ؛ مەترسییهکان قیوول دهکات.

سەرۆک ؛ خهڵک زهلیل و بچووک دهکاتهوه.

سەرکرده ؛ واهه خهڵک دهکات ههست به بههائیک بکهن.

سەرۆک ؛ چیژ له سەرکهوتنی خۆی وهردهگریت ،

سەرکرده ؛ دهیووت تو له خۆی سەرکهوتوتر بیت، ئهوه چیژ له سەرکهوتنی ئهوانی تر وهردهگریت.

سەرۆک ؛ لهسەر بنهمای بێتمانیهی کار دهکات،

سەرکرده ؛ متمانهی به خهڵک ههیه.

سەرۆک ؛ له کاتی بریاردان

کەشیکێ کێبڕکێ پەروەردە دهکات،

سەرکرده ؛ له کاتی بریاردان ناگاداری کێبڕکێیه، بهلام له مێشکی خۆیدا، سهرنجی لهسەر پاراستنی ریکخراومهکه دایه .

سەرۆک ؛ خۆی به چارهسەری ههموو کێشهکان دهزانیت.

سەرکرده ؛ کێشهکان بهکۆمهڵ چارهسەر دهکات.

سەرۆک ؛ پێی وایه سەرچاوهی ههموو زانستیکه ،

سەرکرده ؛ ههمیشه ههولێ فیربوون دهکات.

سەرۆك ؛ پشت به دهمه لاتی فەرمی دەبەستیت ،
سەرکرده ؛ پشت به شویندانەر و کاریگەری دەبەستیت.

سەرۆك ؛سەرکەوتنی خۆی به پشتبەستن به نازناوی کار و پینگەیی له پلەبەندیدا دیاری دەکات.
سەرکرده ؛ لەسەر بنەمای ئەوەی که چەندە کاریگەری لەسەر خەلک هەیە، سەرکەوتنی خۆی دیاری دەکات.

سەرۆك ؛ لایەنگری دەکات
سەرکرده ؛ پەيوەندییەکان دادەمەزرێنیت.

سەرۆك ؛ داوات لێدەکات وەلامی بەدەیتەوه.
سەرکرده ؛متمانە بەخۆبوونت بەرز دەکاتەوه بۆ گەیشتن به بەرپرسیاریتی خۆت.

سەرۆك ؛ چاوەروانی ریز له ژێردەستهکانی دەکات، داوای ریز دەکات.
سەرکرده ؛ "به سروشت" شایەنی ریزه.

سەرۆك ؛ به خەلک دەلێت چی بکەن
سەرکرده ؛ پارمەتی خەلک دەدات بۆ ئەوەی شتە دروستەکە بناسن.

سەرۆك ؛ هەر شە دەکات
سەرکرده ؛ ئێلھام دەبەخشیت.

سەرۆك ؛ لایەنگری دەگریت.
سەرکرده ؛ پەيوەندییەکان دادەمەزرێنیت.

سەرۆك ؛زیرمکی سۆزداری کەمی هەیە.
سەرکرده ؛خاوەنی زیرمکی سۆزداری بەرزە.

سەرۆك ؛ سووکایەتی به ئەندام دەکات،
سەرکرده ؛ رەخنەیی بنیاتنەر له ئەندام دەگریت.

سەرۆك ؛ بەدوای چارەسەری کاتییدا دەگریت،
سەرکرده ؛بەدوای چارەسەری بەردەوامدا دەگریت نەک ئارامبەخش.

سەرۆك ؛فەرمان دەکات
سەرکرده ؛ گۆی له بۆچوونەکان دەگریت و ئاسانکاری دەکات.

سەرۆك ؛ بالادەستى و خۆسەپىنى دادمەزىننىت
سەر كرده ؛ كارى تىمى بەهيز دەكات.

سەرۆك ؛ ئەمەى دەيزاننىت بۇ خۆى دەپهئىتەمە
سەر كرده ؛ ئەمەى دەيزاننىت فېرى كەسانى تر دەكات.

سەرۆك ؛ دەپرسىت "چى؟"
سەر كرده ؛ لە "بۆچى" دەپرسىت.

سەرۆك ؛ سەرنجى لەسەر ئىستايە.
سەر كرده ؛ گرنجى بە داھاتوو دەكات.

سەرۆك ؛ روبەروى دۆخى ئىستا دەپىتەمە.
سەر كرده ؛ ياھەرى گۆرانكارىبە و ئاسانكارى بۆ دەكات.

سەرۆك ؛ زياتر قسە دەكات
سەر كرده ؛ زياتر گۆئ دەگرىت.

سەرۆك ؛ خۆھەز و سەرسامە بە خۆى .
سەر كرده ؛ نمونە و سەرمەشقە .

سەرۆك ؛ دەپىتە خەلك شوئىكەوتوو و ژىردەستە بن نەك سەر كرده و پىشەنگ ،
سەر كرده ؛ سەر كردهى زياتر رادەھىننىت.

سەرۆك ؛ دەپرسىت "ئەمە چ كارىگەر بەكى لەسەر من دەپىت؟"
سەر كرده ؛ دەپرسىت "ئەمە چ كارىگەر بەكى لەسەر تىمەكە دەپىت؟"

سەرۆك ؛ پىويستى بە كەسانىكە كە كار بۆ سەر كەوتتەكەى بكن.
سەر كرده ؛ ھەستى سەر كەوتن لە مەرفەكاندا دەچىننىت.

سەرۆك ؛ تەنھا ئەنجامەكانى لە ئەندامەكانى دەويت بەبى ئەمەى پشتگىريان بكات و سەر چاھەى پىويستيان بۆ دابىن بكات.
سەر كرده ؛ ھۆكارى ئەنجامدانى كارەكە روون دەكاتەمە و فېرى چۆنپەتى ئەنجامدانىان دەكات.

سەرۆك ؛ پىشومخە حوكم دەكات ،
سەر كرده ؛ پشتگىرى دەكات و ھاندەر دەكات.

سەرۆک ؛ بیرۆکه‌ی خۆی به باشتترین و تاکه شیواز ده‌زاننیت.

سەرکرده ؛ بیرۆکه‌ی نوێ قبول ده‌کات.

سەرۆک ؛ به یه‌کلایه‌نه و له سهر مه‌وه بۆ خوار مه‌وه په‌یوه‌ندی دروست ده‌کات.

سەرکرده ؛ په‌یوه‌ندی دوولایه‌نه داده‌مەزنینیت.

سەرۆک ؛ له به‌ر په‌ر سيارینتی خۆی به‌وور ده‌گریت ،

سەرکرده ؛ خۆی به به‌ر په‌رس ده‌زاننیت و لێ په‌ر سینه‌وه قبول ده‌کات .

سەرۆک ؛ خۆسه‌ننه‌ره

سەرکرده ؛ سهرنجی له‌سه‌ر تيمه‌که ده‌بیت.

۴۸ تایپه‌تمندی سه‌کرده‌ی کاریگر؛

۱. جل و بهرگ: روخساریکی باش، جل و بهرگی باش.
۲. زار اوه: ته‌کنیکی دهر برین رهوان و دهر برینی دروست و قابل‌کهر.
۳. کارمکتهر: ره‌فتاری بهرز، دوور کهوتنه‌وه له خوسه‌پینی
۴. میتود: شیوازی راویژکاری و هاوکاری له نه‌جامدان.
۵. زانیاری: زانیاری له‌سه‌ر پیشه و چالاک، خوینده‌وار بوون.
۶. کردار: دستتیه‌وردانی کاریگر له کار و بار مکاندا.
۷. کار دانه‌وه: کار دانه‌وه‌ی گونجاو بهرام بهر ره‌ودا و مکان.
۸. قبول‌کردن: قبول‌کردن له لایه‌ن ژیر دسته‌کانه‌وه.
۹. پالنه‌ر: توانای پالنه‌ر بو نه‌وانی تر.
۱۰. نارامگرتن: پاراستنی رۆح له بهرام بهر ره‌ودا و مکان.
۱۱. رانان: سازگاری بهرام بهر به ناخوشیه‌کان
۱۲. فرمان: توانای بریاردان و دهرکردنی فرمان
۱۳. سازش: گونجاندن و هاو‌پیشه‌تی گۆرانکاری
۱۴. ناسوودیه‌ی: گرنگیدان به باشی دسته‌کان
۱۵. کم‌کردنه‌وه‌ی گرژی: بهر‌پوه‌بردنی ناکۆکیه‌کان بو کم‌کردنه‌ویان
۱۶. نمایش: دهره‌وشاوه‌یی له هیلی پیشه‌وه، پیشه‌نگ، نمونه
۱۷. هملیزاردن: هملیزاردنی باشترین
۱۸. همول: همولدانی ماندوونه‌ناسانه
۱۹. بیگهرد: ساده و بیتاوان و پاک
۲۰. نیدانه‌کردن: سه‌رز نه‌شتکردنی هه‌لسوکه‌وتی خراب و ناکارامیه‌ی
۲۱. مدارا: لئی‌پورده‌یی بهرام بهر نه‌یاران و رمخه‌گران
۲۲. روانگه: گه‌شبین و ئیله‌مبه‌خش
۲۳. په‌روه‌ده: راهینانی سه‌رکرده‌کانی داهاتوو

۲۴. دروستکردن: دروستکردنی بیرکردنمه و دهرفتی نوئ
۲۵. لیبوردهیی: بهخشش و لیبوردهیی
۲۶. ستایش: پیژانین بو ههولی ژیردمستهکان
۲۷. وهرزשکردن: گرنگیدان به تهندروستی و لهشجویانی
۲۸. بیورن: داوای لیبوردن له نهگهری ههله
۲۹. یاخیبوون: راپهرین دژی دۆخی نیستا و گۆرینی
۳۰. پالوتنی: پهلهپهرین کردنی کلنور و دروستکردنی کولتور خومالی
۳۱. قهلهمباز: باشتربوونی بهرچاوی نهداي ریکخراومه
۳۲. رهوشتی باش: قسهخوش و مهشرف خوش
۳۳. تیکوشان: دیاریکردنی ئامانجه سهخت و قورسهکان
۳۴. دوورپوان: چاودیزیکردنی ئاستی گهیشتن به ئامانج و ئامانجهکان
۳۵. پرسیار: پرسیری گونجاو سهبارمت به کار دهکات
۳۶. بهها: دیاریکردنی ههله سوورمهکان .
۳۷. نیلهامبهخش: دزمکردن له دلهکاندا
۳۸. توئیزینهوه: لیکۆلینهوه پیش کردار
۳۹. تیروانین: ناسینی ژینگه و رکابه و رهوتهکان
۴۰. گهشهکردن: دۆزینهوه و بهرهمدار کردنی بههرمهکان.
۴۱. پهروهده: فیربوون و فیرکردن
۴۲. گوروتین: ههلهگری پهسلانی ناومهکی
۴۳. سهختی کیش: وهرگرتنی بهرپرسباریتی ههلهی ژیردمستهکان
۴۴. تاقیکردنمه: تاقیکردنمه ی بارودوخهکان و قیوول کردنی مهترسیهکان
۴۵. ههلهسووران: بهواداچوون بو بابهتهکان تا نهجامهکه بهدهست دیت
۴۶. تهتهلهکردن: شیکاری داتا و دهرمنجام
۴۷. ههلهسهنگان: دوورنواي ، کیشانی دیدگایهک بو داهاتوو
۴۸. ناز: بهزهیی و میهرهبانی بو ژیردمستهکان

• و ته بهنر خهكانی دوکتور قاسملو

له كانی بیری قاسملو موه ؟

پشتبهستن به ئیرادهی خهڵکی کوردستان؛

"لهپێشدا با بایه‌خ به هیزی بی‌پایانی گه‌لی کورد به‌دین. ئه‌گه‌ر پشتیوانی خه‌ڵکی خۆمان هه‌بێ، ئه‌و کاته پشتیوانی دیکه‌مان زۆر ده‌بێ و هه‌لومه‌رجی سه‌رکه‌وتن باشتر ئاماده‌ ده‌بێ... ئێمه زۆر جارمان باس له هۆکاری سه‌رکه‌وتنه‌کانی حیزبی خۆمان (حیزبی دیموکرات) (کردوه. گوتوو مانه که سیاسه‌تی ئوسوولی و واقعبینانه و بوونی هیزی پێشمه‌رگه‌و قاره‌مانه‌تی پێشمه‌رگه، نوخته قوه‌تی حیزبی ئێمه‌ن، به‌لام له هه‌مووی ئه‌وانه گرینگتر پشتیوانی کۆمه‌لانی خه‌ڵکی کوردستانه".

سه‌ربه‌خۆیی سیاسی و سه‌ربه‌خۆیی بریاردان؛

"حیزبی دیموکرات، حیزبیکی سه‌ربه‌خۆیه و سه‌ربه‌خۆیی خۆی له هه‌موو شتیکی دیکه به‌لاوه گرینگه. ئه‌وه‌ی به قازانجی خۆی و خه‌ڵکی بزانی جێبه‌جێ ده‌کا و هه‌یج کهس و لایه‌نیکیش ناتوانی نهمه‌ری خۆی به‌سه‌ردا به‌سه‌پینی."

هیزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان وه‌ک سه‌رمایه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی؛

"له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌یکه بۆ ئێمه وه‌ک حیزبی دیموکرات سه‌رمایه‌ی هه‌ره گه‌ورمان پشتیوانی گه‌لی کورده، به‌لام هیزی پێشمه‌رگه‌ش له گه‌ڵ جیا نییه و جیاش ناگرێته‌وه. بۆیه پێشمه‌رگه و خه‌ڵک دوو لاین و من پێموایه له جێدا قسه‌کردن له یه‌ک‌گرتویی خه‌ڵک و پێشمه‌رگه دروست نییه."

ریزگرتن له که‌سایه‌تی فه‌ردی نینسان؛

"هیچ نیعمه‌تیک له جیهاندا له "نازادی" بمرختر نیه. نازادی کمرامت و شه‌خسییهت دها به ئینسان. نازادییه که ریگه نادات ئینسان بکری به موره. ئینسان ده‌ب له حالته‌ی موره بیته دهر و بیته شه‌خسییهت و بیته "فرد" یکی زیندوو و چالاک‌ی نیو کومهل."

وتووێژ وهک پرنسیپ و شیوه‌یهک له خهبات؛

"له چوارچێوه‌ی کۆماری ئیسلامیدا هیچ‌کام له داخوازییه بنه‌ره‌تییه‌کانی ئیله‌ده‌سه‌به‌ر نابن. به‌لام حیزبی دیموکرات وهک نوینه‌ری زۆریه‌ی خه‌لکی کوردستان هه‌ر کات به‌ پیویستی بزانی، حه‌قی خۆیه‌تی له‌ پیناوی گه‌یشتن به‌ داخوازییه‌کانی گه‌لی کورد له‌گه‌هل ئه‌م ریژیم یا ئه‌م ریژیمدا وتووێژ بکا. چونکی وهک بنه‌مایه‌ک ئیله‌ده‌سه‌به‌ر وتووێژ به‌ شیوه‌یه‌ک له‌ خهبات ده‌زانین."

چه‌سپاندنی یه‌کیه‌تی فکری و سیاسی؛

"پنه‌وکردنی "یه‌کیه‌تی سیاسی و فکری"، ئه‌رکیکی بنه‌ره‌تییه، که ده‌که‌وته‌ سه‌رشانی هه‌موو ریکخراوه‌ حیزبییه‌کان. دیاره هه‌موو ئه‌ندامانی حیزب له‌ باره‌ی مه‌سه‌له‌ سیاسیه‌کان وهک یه‌ک بیر ناکه‌نه‌وه. ئامانجیش ئه‌وه نییه که وهک یه‌ک بیر بکه‌نه‌وه. چونکی ئه‌وه نه‌ مومکینه و نه‌ به‌ قازانجی تیکۆشانی حیزبیشه. مه‌به‌ست له‌ یه‌کیه‌تییه، ئه‌ستاندنه‌وه‌ی دا‌هێنانی فکری له‌ ئه‌ندامانی حیزبی نییه. بیر و باوه‌ری جیاوازی دیموکراتیکی نه‌وان، کللیلی چاره‌سه‌ری دروستی گیروگرفته‌کانی حیزب بۆ به‌ره‌په‌شچوونییه‌تی. به‌لام ناکری ئه‌ندامی حیزبی دیموکرات بین و پیرووی له‌ زه‌مینه‌ی فکری حیزب و سازمانیکی دیکه بکه‌ین."

باوه‌رماند بوون به‌ دیموکراسی، وهک نامانجیکی به‌ری سیاسی؛

"دیموکراسیمان بۆیه ده‌وێ، چونکی هه‌م خودمۆختارییه‌که‌مان (نامانجه‌که‌مان) ده‌پاریزی هه‌م خۆمان حیزبیکی دیموکراتین و ئیمانیکی قوولمان به‌ دیموکراسی هه‌یه، بۆیه دیموکراسی بۆ ئیله‌ده‌سه‌به‌ر وهک حیزبیکی دیموکرات، هه‌ده‌فه ... بوونی بیروبوچوونی جیاواز له‌نیو ریزه‌که‌انی حیزبدا نه‌ ته‌نیا به‌ خراب نازانین، به‌لکوو به‌ کللیلی چاره‌سه‌رکردنی دروستی گیروگرفته‌کانی ده‌زانین که ده‌بیته‌ هۆی به‌ره‌په‌شچوونی حیزب."

به‌ره‌نگاری پێشمه‌رگانه (چه‌کداری)؛

"ئیمه زۆر جارمان هه‌ر لێروه راگه‌یاندوه که لایه‌نگری ناشتیخوازانه‌ی چاره‌سه‌رکردنی مه‌سه‌له‌ی کوردین. زۆر جار وتوویمان که میله‌ته‌ی کورد شه‌رخواز نییه، میله‌ته‌ی کورد شه‌ری ناوێ، به‌لام میله‌ته‌ی کورد داوا‌ی حه‌قی مه‌شرووعی خۆی ده‌کا. زۆر جار هه‌ر له‌م مه‌یدانه‌وه رمانگه‌یاندوه که حیزبی دیموکراتی کوردستان هه‌موو ومختیک ناماده بووه و ناماده‌یه بۆ ئه‌وه‌ی له‌ ریگای ناشتییه‌وه میله‌ته‌ی کورد به‌ ناوای خۆی بگه‌یینه‌ت و وه‌زعیکی واپیک بینی که میله‌ته‌که‌مان پاش وه‌رگرتنی خودمۆختاری خۆی بتوانی ژیانیکی به‌ختیار بۆ خۆی دروست بکا. ئه‌وه ئیمه نه‌بووین، پێشمه‌رگه‌ قارمانه‌کان نه‌بوون که ئه‌م شه‌رمان ده‌ست پێ کرد. شه‌ر له‌ لایه‌ن ئه‌م که‌سانه‌وه ده‌ست پیکرا که به‌ فانتوم، هێلیکۆپتیر، توپ و تانگ و لایه‌می په‌یامی ناشتیخوازانه‌ی ئیمه‌یان دایه‌وه. بۆیه ئه‌وه شه‌ریکه که به‌ سه‌ر خه‌لکی کوردستان و حیزبی دیموکراتدا سه‌پاوه."

دژایه‌تی له‌گه‌هل تیرۆریزم؛

"ئه‌م بزوتنه‌وانه‌ی به‌ ریگای دیموکراتیدا ده‌روێ و لایه‌نگری و پشتیوانی خه‌لکیان له‌گه‌له، پیویستییه‌کیان به‌ په‌نابردن بۆ تیرۆریزم نییه. له‌گه‌هل ئه‌وه‌ی خومه‌ینی چهندین جار دژی ئیمه له‌ شیوه‌کانی تیرۆریستی که‌لکی وه‌رگرتوه، به‌لام حیزبی ئیمه قه‌ت په‌نای بۆ وه‌ها کار هه‌یه‌ک نه‌بردوه. ئیمه ته‌نیا حیزبی ئێران بووین که به‌ بارمه‌گر تهمان له‌ سه‌فاره‌تی ئامریکا (سالی ۱۳۵۸) مه‌حکوم کرد. ئیمه هه‌میشه ته‌یاره‌ر فاندن و بۆمب‌دانانه‌وه‌مان مه‌حکوم کردوه. تیرۆریزم سیاسه‌تی ره‌سمی کۆماری ئیسلامیه، ئه‌مه‌ش نیشانه‌ی ئه‌وه‌یه که ئه‌م ریژیم به‌رانه‌ر به‌ داوا‌ی خه‌لک هیچ و لایه‌می پێ نییه جیا له‌ سه‌رکوت ... ئه‌گه‌ر

رۆژهلآت به سهر چاوهی تیرۆریزم دهژمێردرئ، له بهر ئهمهیه که زیاتر له ههر ناوچهیهکی دیکه، ناوهندی ناکوکی و پیکدانانی ئیسترآتژیکی، سیاسی، ئابووری، ئایینی و نهنهوایهتییه. تا ئهم ناکوکییانه له بهین نهچن، تیرۆریزم ریشهکیش ناگرئ. تا ئهوکات خهبات دژی تیرۆریزم له ناستی نیودهولتهیدا نهنهوایهتییه لهگهڵ دهسته و تاقم، بهلکوو زیاتر لهگهڵ ئهو دهولتهانهی که هانیان دهندهن دهبن بگرئ. هیچ گومان لهوهدا نییه که ریزی خومینهی له سهر هوهی ئهو دهولتهانه دایه."

ههولدان بۆ بهنیونهتهوهی کردنی مهسهلهی کورد؛

مهسهلهی کورد له ههمو ئهبعادی خۆیدا بهو شیوهیه که ههیه. له واقعیدا کیشهی چهندین میلیۆن کورده که دهبن مهترهح بگرئ. ویستهکانمان رهوا، ئینسانی و دروستن. بێم وایه ئهگهر بهم شیوهیه له مهسهلهکه بروانین و بچینه پێشی، سهرکهوتیمان زیاتر دهبن. موهمییش ئهمهیه که پهیامهکانی خۆمان که روا و دیموکراتیکن له دهر هوه به باشی وهر بگیردرئ. دهبن به ههموو ئهو کهسهکه که گوێیان له قسهکانی ئیمهیه، بلێن که داوای کورد زۆر ساده و رهوایه. کورد مافی نهنهوهی خۆی دهوئ که له بهیاننامهی جیهانی مافی ئادهمیزاد دا هاتوه و شتیکی زیادی نیه. بۆیه داوای مافی دیاریکردنی چارهنووس، مهسهلهیهکی نیوخۆیی نیه. زۆر دهولتهان وهک دهولتهی ئیران که باسی کورد دهکرئ، دهلێن؛ ئهو مهسهلهیهکی نیوخۆیییه و کهس حهقی نیه دهستی تێوهر بدات. کهوابوو ئیستا که ئیمه داوای خودمختاری دهکهن، مهسهلهیهکی نیوخۆیی نییه و بهشیکه له مافی ئادهمیزاد. بۆیهش ئهو دهولت و ریکخراو و شهخسیهتانه که خۆیان به لایهنگری مافی ئینسان دهنان، پێویسته له داوا رهواکانی کورد پشتیوانی بکهن."

باوهرمه ندبوون به مهسهلهی ژنان؛

له تیکۆشانی حیزبی و سیاسی ئیمه، دهبن جیگایهکی تایبتهی بدرئ به ژنان. وهک دهنان حیزبی ئیمه مافی بهرابهری تهواو لهگهڵ پیاوان بۆ ژنان دادهن. بهلام دانانی مافی لهگهڵ پیادهکردنی ئهو مافه له کۆمهڵدا مهوایهکی زۆریان له بهیندا ههیه. دهبن ئهو مهوایه به رهبره له بهین بچن. به بیرورای حیزبی ئیمه ههرچی ژنان له کاره کۆمه لایهتی و سیاسیهکاندا بهشدار بن، کۆمه ل پێشکهوتوتره و بزوتنهوهکه پێشکهوتوتره و شانسی سهرکهوتن نزیکتره. "ههروهها شههید دوکتور قاسملوو لهم باره دهلئ؛ "ههرچی ژنان له بزوتنهوهی کوردستاندا زیاتر و چالاکتر بهشدار بن، ئهوهنده بزوتنهوهی کوردستان سهرکهوتوتره."

تیکه لکردنی ئهخلاق و سیاسهت؛

ئیمه بئوسوولی و جنیۆفرۆشی له سیاسهتدا رهت دهکهنهوه، بۆ جیگکردنی ئهخلاق له سیاسهتدا تیدهکۆشین و بهکهم حیزبی ئیرانی بووین که ئهخلاقمان واریدی سیاسهت کردوه.

واقعیینی سیاسی؛

با ئیعتراف بکهن که له تاریخی میلهتهکهماندا کورد سیاسهتهکهی ئهوه بووه، یا ههموو شتیکی یا هیچ شتیکی، نهتیجهکهی بۆته چی؟! بۆته "هیچ". له سیاسهتدا زۆر جار ههیه دوو ههنگاو دهچیه پێش، شتیکی وهر دهگری، له پاشان دیسان خهبات دهکهی بۆ شتیکی دیکه، ئهو سیاسهته. ناویان ناوه هونهری مومکین. سیاسهت هونهری مومکینه. له سیاسهتدا رهش و سپی نیه!، ههموو شتیکی و هیچ شتیکی، ههرکس ئاوا سیاسهت بکا سهرناکهوئ.

مافی دیاری کردنی چاره نووس؛

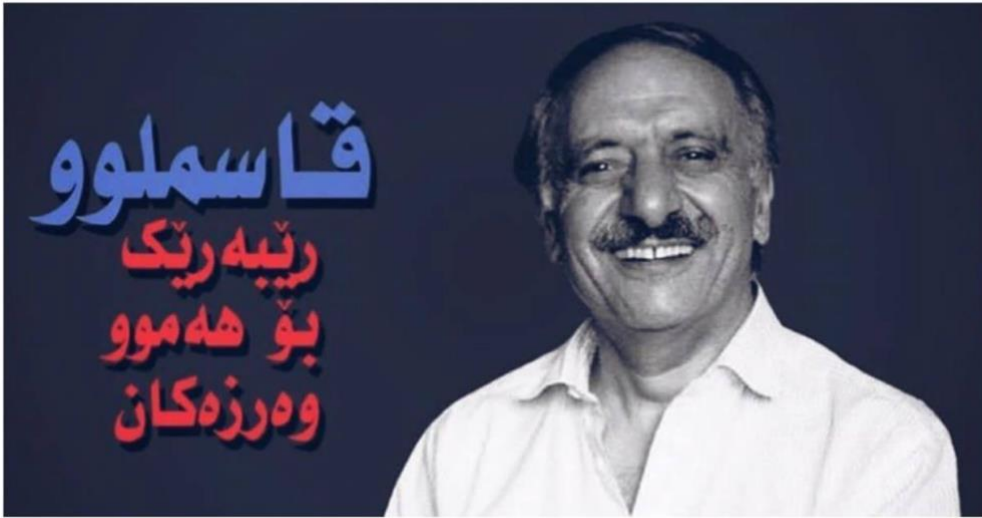
ئەگەر خودمۆختارییەکی راستەقینەمان دەست کەوت بەو مانەییە که "مافی چارەنووس"، جێبەجێ کر او ه. مەسەلە ئەو نێه که ئێمه نوێنەرێکمان له ریکخراوی نەتەوه یەگەر توو مەکاندا هەبێ و نالای تاییهتی و دراوی خۆمان هەبێ. هەر ئیستا زۆر میللەت نەوانەیان هەیه -بەتاییهت له ئافریقا که پێشتر داگیر کرابوون و ئیستا نازاد کر اوون -بەلام هیچ هەست بەو ناکەن مافی دانانی چارەنووسیان هەیه. مەبەستم ئەو هیه که بوونی شکلی روالهتی سەر به خۆیی یان ئیستقلال، مانای ئەو نیه که میللەتەکه مافی دانانی چارەنووسی دەست کەوتبێ. عەکسی ئەو هەش هەر راسته ".به گشتی له روانگهی حزبی دیموکراتی کوردستانهوه، مافی دیاری کردنی چارەنووس ئەو هیه که "خەڵک هەست بەو بکات که حاکمه بەسەر چارەنووسی خۆی دا...

خەڵک وەرگرتن له ره هەند و شیوازەکانی خەبات؛

حزبی ئیمه دهبی له ئیوان خەباتی پێشەڕگانه و "خەباتی هێمنانه"ی ئیو شارەکاندا هەماهەنگی پێک بینی. ئەوانە ی مخالفی رێژیم و به هەر شیوازیکی له پێناو داخوارییەکانی خەڵکدا خەبات دەکەن، تەنانەت به شیوازی "خەباتی مەنفی"، وەک ئەو ی گاندی خەباتی پێ دەکرد، لای ئیمه قابیلی قبول و جێی ئیحترامن. ئیمه وا بیر ناکەینەوه که هەر کەس مخالفی رێژیم بوو دهبی حەتمەن چەک هەلبگریت. ئیمه پێشوازی له هەموو شیوه خەباتیک؛ له خەباتی چەکدارییەوه بگره تا خەباتی فەر هەنگی دەکەین.... خەبات بۆ پێکەینانی حکوومەتیکی خودمۆختار له کوردستان که داخواریکی درێژخایهنه، دەگەڵ خەبات بۆ جێبەجێ کردنی هیندیکی داخواری له چوار چێوهی رێژیمی ئیستای ئیراندا ناتەبایی نیه. حزبی دیموکراتی کوردستان لهو بر وایه دایه که به خەباتی شیلگیر ئیمکانی هیه رێژیم مەجبور بکری پاشەکشه بکا. جا لەبەر ئەو حزبی ئیمه هەر ئیستاش بۆ هینانەدی و به رسمی ناساندنی زمانی کورد و مافەکانی دیکەمان خەبات دەکا و پێی وایه که به خەباتی ریک و پێک دەتوانی ئەو داخواری به سەر رێژیمدا بسەپینی.

به خۆداچوونهوه و ریفۆرم؛

را دهی شۆرشگیر بوونی هەموو حیزبێکی سیاسی لهو مەرا دەردەکەوئ که چۆن سەیری رابردووی خۆی و بەتاییهت هەڵەکانی خۆی دەکات. حیزبی شۆرشگیر نابێ ئەو بترسی که گوايا به باسی هەلهی رابردوو دوژمنی شاد دهبی، یان له ئیعتباری حیزبەکه کهم دەبیتەوه. به پێچەوانه، پێلێنان و راستکردنەوهی هەلهو چەوتی یەکانی رابردوو، ناوبانگی حیزب له ئیو کۆمه لانی خەڵکدا دەباته سەری و جیددیوون و بەر پرسیوونی حیزبەکه نیشان دەدا.

بەر له مائئاوایی:

پنویستی نیلانی کورە ی خەبات له یادی تیرۆری د.قاسملوودا

دوابەدوای درووست بوونی مرقایەتی و پەڕینەوهی له چاخی ژبانی کۆیتی و درووست کردنی ژبانی ژیارمەند، ریکەوتنیکێ کۆمەلایەتی له نیوان مرقەکان هاتە ئاراو، که بیرمەندانیکێ وەک .رۆسو، لاک، دریدا و هابز و ...به جوانی ئاماژەیان پێداوه له راستیدا ئەم گواستەوه و درووستکردنی ریکەوتنە خوێ له چوارچێوهی ئەم شوکارە باوهدا دەبینیتەوه که دەلێ: دابینکردن و گەرەنتی کردنی پێداویستیه ئاساسییهکانی تاک و گۆمەلگە به پاراستنی ئەوانی دیکە له پێناو پاراستنی خۆت هەر وەک دەبینین له هەر یەک له قوناغەکانی ژبان وەک: چاخی درووست بوونی خێل، پاشایەتی، ئیمپراتوری و رۆشەنگەری تاکوو قوناغی دەولەت _ نەتەوه، تاکەکان به پێدانی هیزی تاکەکەسی خۆیان به دەسەلاتی سەرۆتەر که سەرۆک خێل، پادشا، ئیمپراتور یا حاکمییهت له چوارچێوهی یاسادا بووی، دەسەلاتیان له نیوان تاکەکان گواستووتەوه بۆ نیوان کۆمەلگە و حکوومەت و دوو چەمکی « ئەرک » و « ماف » له چوارچێوهی ئەم ریکەوتنە کۆمەلایەتییه له ناخی یاسای و لاتدا بۆ هەر دوو لایەن پێناسە کراوه و هەر کامیان .دەبی جییهجێی بکەن پاش هەلۆشانەوهی ئیمپراتۆرە سیاسی و دینییهکان و درووست بوونی دەولەت _ نەتەوه و، پاش چەند شەری گەورە جیهانی و دامەزراندنی ریکخراوهی سیاسی، نابوووری و ...له جیهاندا و پێگەیشتیوی زیاتری تاکەکانی جیهانی مرقایەتی له رینگای زانست و مۆدیرنیزاسیۆن، ئیدی تێگەشتن له مافەکان و دەستبەری دەسەلاتیکێ نازاد لەپێناو ژبانیکی پر له ئەمنییهت و ئاوێتە بەخۆشبوونی و؛ نازاد بوون له مومارەسی بەهاکانی خۆیان؛ ههموو کات و بهر بهککهوتن له نیوان حکوومەت و خەڵکدا دروست بووه و دەشی. چونکی حکوومەت دەبھوێ به قورغی مافە بنههتییهکانی تاکەکان زیاتر له دەسەلاتدا بمینتەوه و له لایەکی دیکەش خەڵک دەیانەوێ ئەمنییهت، نازادی و دادپەروەرییان هەبی و ئاساسی هەر .دەولەتیک بەرامبەر به خەڵکەکی جییهجێ کردنی ئەم سێ بنههتییه بۆیه له وهها دۆخیکدا ئەم و بهر بهککهوتنە له نیوان خەڵک و حکوومەتە توتالیتیر و فیندمینتالیستهکان

چرتر دهبی و ناکامهکشی یان گهیشتن به نازادی و سر بهستیبه یا چوکدادان و خو به دستمه و دان ههلبهت دسه لاتمه ملهورهکانی وهک کۆماری ئیسلامیش به میکانیزم گهلی جوراوجوری وهک : نهخویندهوار هیشتنهوه و وا دهکن خهکی ولات ههموو ... په رهپیدان به ههژاری و بیکاری و کات برسی و هاوکات زراوچووی دهزگای سهرکوت و دسه لاتیان بن . چ خاسمه ئەم حکومهته تۆتالیته به بیرری فیندهمینتاله ههموو کات و بیستوویهتی مهز ههبا ناویتهی دهزگا داپلۆسینهر مهکی له پیناو دسه لاتندا و نهوش بووته هۆی نهوهی ولات ببینه گۆرستانیکی . زیندوو که چاو له مانیفیستی کۆماری ئیسلامی لهو سهردهمدا که ریههانی ئیستای ئۆپوزیسیونی ریزی می پاشایهتی بوون و قسهکانی خومهینی له کاتی دوورخانهوهی بو فهرانسهدا له رۆژنامهکانی ئەم ولاتهدا بو وینا دهکا، که یۆتۆپیاکهی دمخوینییهوه، دهبینی دنیا بهکت بو ئهرستوو و سوقرات و سوسیالیزمهکی مارکس و هاو بیرونی، دهستی له دوو نادهن . گههرا نهوهی شکو بو تاکهکان، عدالت، نازادی سهر بهخویی سیاسی و ئابووری و ... گۆشهیهکی بچووک بوون له مبه ههشتهی خومهینی و هاو بیرونی ئالا ههنگری بوون . بهلام پاش پروخانی ریزی می پاشایهتی و جینگیر بوونی کۆماری ئیسلامی نهوهی بههۆی سیاسهتیهکانی ئەم ریزی مهوه به خهک برا بریتی بوون له : زیان و زهرهکانی شهری ههشت ساله لهگهڵ عیراق، کپکردنی هههچشه دنهگیکی نازادیکواری، دابهشکردنی خهک به خودی و غهیره خودی و بییهشکردنی غهیره خودیهکان له ههموو مافیک، بهتالانبردنی ، ههموو بهها و بایهخهکانی تاکهکان به خولقاندنی دۆزمنی دههکی بییهشکردنی خهک و تاک و کۆمهلهگه به ههموو جوراوجورییهکانی له ههه جوره ماف و نازادیهک، بههروویونهوهی کۆمهلهگه لهگهڵ ... بیکاری، گرانی و جوره هاخسار و زیانی کۆمهله لایهتی و حکومهتی ملهور و دیکتاتۆری کۆماری ئیسلامی له سهرهتای دروستبوونییهوه ههتا ئیستا و له پیناو پاراستنی سیستمهکی بهههروهومی چهند ریگی گرتووته بهه : وهک، ترساندنی کۆمه لانی، خهک بههۆی دهزگای سهرکوت و داپلۆسینهر مهکی . ههروه ها برسی کردنی خهک بو نهوهی دههتانی بیهرکردنهوه له ماف و نازادیهکانیان و ههلی بهههلهستبوونیان پهن نهدهن . لهو نیوهدا روانگهی ریزی می بو کوردستان جیاواز تر بووه . کوردستانی دهوله مهند به ناو و خاکی بهپیت و جوره ها کازا و سهرچاوهی سروشتی ژیر زهوی و به سامانی مروی پتر له ۱۰ میلیون کسهی هههیشه وهک ناوچهیهکی داگیرکراو و کۆلونی سهر کراوه . له ماوهی چوار دهیهی رابردوودا ههموو ههولی ریزی می لهسهر ئەم بنه مایانه بووه که نهوهندهی بوی دهکری سهرچاوهکانی بهتالان بیا، خهکهکهکی له شوناسی نهتهوهییان دابهرئ و خهک و کۆمهلهگی کوردی تووشی نهخۆشی و داهیزان بکا .

لهوه ها دۆخیک دایه که نههک و نامانجی ههه تاکیکی نازادیکواری ئیرانی و بهتایهت کورد نهوهی که بهدژی سیاسهتی تیرۆر و داپلۆسینی کۆماری ئیسلامی بوسته نهوه و پهه به مافخواری خویان بدن . سالیادی تیرۆری د . عهبدولرحمان قاسملوو دهههتیک و ههلیک و بیانویهکه بو بهگورترکردنی خهبات دژی کۆماری ئیسلامی له پیناو نازادی و دادپهروهی و یهکسانیدا که نامانجی ههه بههزی قاسملووی نههه بوو .